

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

FONKSİYONEL OYUNCAK

Ankara, 2012

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	2
1. FONKSİYONEL OYUNCAK	2
1.1. Fonksiyonel Oyunağın Kullanıldığı Yerler	2
1.2. Fonksiyonel Oyuncak Modelleri	3
UYGULAMA FAALİYETİ	6
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	7
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	8
2. ANA VE YARDIMCI MALZEMELER	8
2.1. Fonksiyonel Oyuncak Yapımında Kullanılan Ana ve Yardımcı Malzemeler	8
2.2. Fonksiyonel Oyuncak İçin Ana ve Yardımcı Malzeme Belirleme İşlemleri	9
UYGULAMA FAALİYETİ	10
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	11
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	12
3. FONKSİYONEL OYUNCAK KALIBI	12
3.1. Modele Uygun Oyuncak Kalıbı Çizim İşlemleri	12
3.2. Dikiş Payları, Gerekli Yazı ve İşaretler	13
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	16
4. FONKSİYONEL OYUNCAK KESİMİ	16
4.1. Kumaş ve Malzeme Kontrolü	16
4.2. Fonksiyonel Oyuncak Kesim İşlemleri	16
4.2.1. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri	16
4.2.2. Kalıpları Kumaşa Yerleştirme ve Kesim İşlemleri	16
UYGULAMA FAALİYETİ	18
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	19
ÖĞRENME FAALİYETİ-5	20
5. FONKSİYONEL OYUNCAK DİKİMİ	20
5.1. Fonksiyonel Oyuncak Dikim İşlemleri	20
5.2. Oyunağın Doldurulması	20
5.3. Fonksiyonel Oyuncak Son Kontrol İşlemleri	21
UYGULAMA FAALİYETİ	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	26
MODÜL DEĞERLENDİRME	27
CEVAP ANAHTARLARI	28
KAYNAKÇA	30

AÇIKLAMALAR

ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	Dekoratif Ev Tekstili
MODÜLÜN ADI	Fonksiyonel Oyuncak
MODÜLÜN TANIMI	Fonksiyonel oyuncakların yapımının anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİLİK	Fonksiyonel oyuncak üretmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile gerekli ortam sağlandığında tekniğine uygun olarak fonksiyonel oyuncak üretimi yapabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none"> 1. Fonksiyonel oyuncak modellerini kullanım amacına uygun olarak belirleyebileceksiniz. 2. Kullanım amacına uygun ana ve yardımcı malzeme belirleyebileceksiniz. 3. Fonksiyonel oyuncak kalıbını tekniğe uygun olarak hazırlayabileceksiniz. 4. Fonksiyonel oyuncak kesimini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz. 5. 5. Fonksiyonel oyuncak dikimini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Aydınlık ve temiz ortam Donanım: Oyuncak kalıpları, kumaş, dolgu malzemesi, çalışma masası, dikiş makinesi, overlok, sandalye, iğne, iplik, makas
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan, her faaliyetten sonra verilen ölçme araçları ile kazandığımız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modülün sonunda, size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru-yanlış, vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığımız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Oyuncak çocuk için bir oyun, eğlenme ve oyalanma aracıdır. Oyuncak, çocuk oyunlarına, geliştirici ve eğitici değer kazandırır. Çocuđu hayata ve olaylara alıştıırır. Oyuncak çeşitlerinin artmasında yeni buluşların çok önemli etkisi olmuştur. Bugün dünyada oyuncakçılık büyük bir sanayi haline gelmiştir. Günümüzde en çok rağbet gören oyuncak türleri fonksiyonel oyuncaklardır.

Bu modül ile fonksiyonel oyuncak üretim aşamaları konusunda bilgi sahibi olabilecek ve fonksiyonel oyuncak dikebileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu modül ile gerekli ortam sağlandığında tekniğine uygun olarak fonksiyonel oyuncak üretimi yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Fonksiyonel oyuncakın kullanıldığı yerleri araştırınız.
- Fonksiyonel oyuncak modelleri ile ilgili resim ve broşürler bulunuz.
- Hazırladığınız raporu ve çalışmalarını sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

1. FONKSİYONEL OYUNCAK

Oyuncak, on dört yaşından küçük çocukların oyunlarında kullanılmak amacıyla tasarlanan veya imal edilen her türlü ürün ve oyun araç gereçleridir. **Fonksiyonel** teriminin sözlük anlamı işlevseldir.

Fonksiyonel oyuncak ise yetişkinler tarafından kullanılan aletlerin küçültülmüş modellerine denir. Oyuncak, hem oyun hem oyunu sağlayan nesnedir (topaç, bebek, çember, araba, bilye gibi). Çocuk, bebekliğinden itibaren oyuncaklarla oynayarak dünyayı anlamlandırır ve eğlenir. Çocuk esas olarak kendi hayal dünyasını geliştirmek için kendi oyuncaklarını bulur veya imal eder.

Tarihte bilinen ilk oyuncaklar Mısırlılara aittir. M.Ö. 5. yüzyılda Mısırlı çocukların tahta atlarla oynadıklarına dair arkeolojik bilgiler edinilmiştir. M.Ö. 2. yüzyılda ise Mısır'da topaç, misket biliniyormuş. Yine aynı dönemlere ait Firavun mezarlarında oyuncak bebekler bulunmuştur. Eski Yunan, Roma ve Çin'de de kilden yapıp fırınlanmış, hareketli kol bacaklara sahip bebekler yapıldığı bilinmektedir. Seri olarak üretilen ilk tahta bebekler ise 1700'lerin Almanyasına aittir. Türk tarihinde satılmak üzere yapılan ilk oyuncaklar ise Osmanlı döneminde ortaya çıkmıştır. Eyüp'te hayvan bağırsağından yapılmış balonlar, tahta topaçlar, çemberler, tefler, toprak düdüklü satıldığı da bilinmektedir.

1.1. Fonksiyonel Oyuncakın Kullanıldığı Yerler

- **Oyuncak seçiminde dikkat edilecek noktalar**

- Çocukların normal davranışları dikkate alınmak suretiyle imal edilen, amacına uygun ve öngörüldüğü şekilde kullanıldığında, kullanıcıların ve üçüncü kişilerin güvenlik ve sağlığını tehlikeye atmayan oyuncaklar olmalıdır.
- Oyuncakların parçaları ve aksamaları, mekanik sağlamlığa sahip olmalı ve fiziksel yaralanmaya neden olabilecek kırılma ve eğilme olmadan, kullanım esnasında meydana gelebilecek zorlamalara karşı dayanıklı olmalıdır.
- Oyuncakların kenarları ve çıkıntıları, temasla meydana gelebilecek fiziksel yaralanmalara sebep olmamalıdır.

Fonksiyonel oyuncaklar, aynı zamanda eğitici de oldukları için kreşlerde, anaokullarında oldukça fazla kullanılan ve tercih edilen oyuncak türleridir. Günümüzde fonksiyonel oyuncakların birçok çeşidi bulunmaktadır. Özellikle robotlar, küçük bilgisayarlar, konuşan ve hareket eden bebekler çocukların en çok ilgisini çeken ve kullanılan oyuncaklardır.

1.2. Fonksiyonel Oyuncak Modelleri

Resim 1.1: Oyuncak ve saat

Resim 1.2: Oyuncak arabalar

Resim 1.3: Oyuncak ve pijamalık

Resim 1.4: Oyun minderi

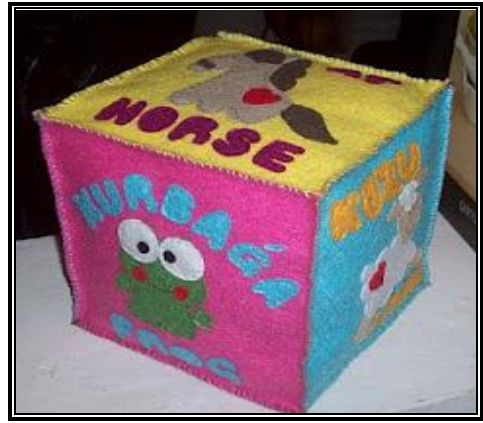
Resim 1.5: Oyuncak telefon

Resim 1.6: Oyuncak daktilo

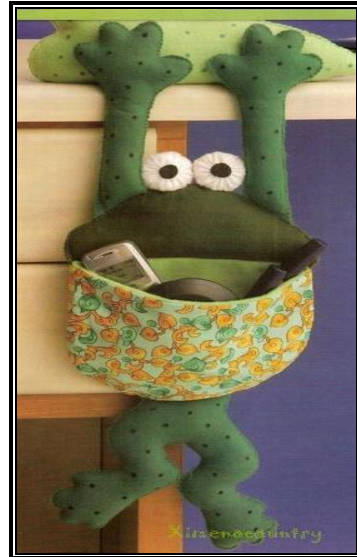
Resim 1.7: Sıralama oyunu

Resim 1.8: Oyun küpü

Resim 1.9: Oyuncak bebek kukla

Resim 1.10: Oyuncak kurbağa

Resim 1.11: Kukla oyuncak

Resim 1.12: Oyuncak saat

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak fonksiyonel oyuncak ile ilgili dosya hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Fonksiyonel teriminin tanımını araştırınız.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.
➤ Fonksiyonel oyuncakın kullanıldığı yerleri araştırınız.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.
➤ Fonksiyonel oyuncak modellerini araştırınız.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.
➤ Topladığınız bilgi ve dokümanları dosya haline getiriniz.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. .... on dört yaşından küçük çocukların oyunlarında kullanmak amacıyla tasarlanan veya imal edilen her türlü ürün ve oyun araç gereçleridir.
2. Türk tarihinde, satılmak üzere yapılan ilk oyuncaklar ..... döneminde ortaya çıkmıştır.
3. Oyuncakların parçaları ve aksamları, mekanik sağlamlığa sahip olmalı ve fiziksel yaralanmaya neden olabilecek kırılma ve eğilme olmadan, kullanım esnasında meydana gelebilecek zorlamalara karşı ..... olmalıdır.
4. Tarihte bilinen ilk oyuncak ..... aittir.
5. Fonksiyonel oyuncaklar, aynı zamanda ..... de oldukları için kreşlerde, anaokullarında oldukça fazla kullanılan ve tercih edilen oyuncak türleridir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda, temiz ve aydınlık ortam sağlandığında fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan ana ve yardımcı malzemeleri belirleyebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan ana malzemeleri araştırınız.
- Fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan yardımcı malzemeleri araştırınız.
- Fonksiyonel oyuncak için ana ve yardımcı malzeme belirlemede dikkat edilmesi gereken hususları araştırınız.
- Topladığınız bilgi ve dokümanları sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

2. ANA VE YARDIMCI MALZEMELER

2.1. Fonksiyonel Oyuncak Yapımında Kullanılan Ana ve Yardımcı Malzemeler

- **Kumaş**, giyim eşyası yapımında veya döşemecilikte kullanılan dokumaların genel adına denilmektedir. Oyuncak yapımında hemen hemen her türlü kumaş kullanılmaktadır. Kumaşlar yapımında kullanılan ham maddeye göre gruplara ayrılmaktadır:
  - Pamuklu kumaşlar
  - Yünlü kumaşlar
  - İpekli kumaşlar
  - Madensel liflerle dokunan kumaşlar
  - Suni liflerle dokunan kumaşlar
  - Deri
- **İplikler**; yün, keten, kenevir, ipek, pamuk gibi tekstil maddelerinin bükülmüş ve çekilmiş haline denir. İplikler ham maddelerine göre gruplara ayrılmaktadır. Bunlar;
  - Yün
  - Pamuk
  - Keten

- Kenevir
  - İpek
  - Rafya
  - Lif
  - Suni elyaf
-
- Sünger
  - Tüy
  - Pul
  - Boncuk
  - Dikiş makinesi
  - Ütü
  - Makas
  - Toplu iğne ve dikiş iğnesi
  - Mezüre
  - Cetvel
  - Kurşun kalem
  - Kalıp çizmek için sabun

2.2. Fonksiyonel Oyuncak İçin Ana ve Yardımcı Malzeme Belirleme İşlemleri

Fonksiyonel oyuncak yapımında ana ve yardımcı malzeme belirlerken dikkat edilecek hususlar şunlardır:

- Oyuncakın modeli
- Çocuğun yaşı
- Kullanım amacı
- Çocuğun cinsiyeti
- Çocuğun ilgisi

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan ana ve yardımcı malzemeler ile ilgili dosya hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan ana malzemeler konusunda bilgi toplayınız.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz .
➤ Fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan ana malzemeler ile ilgili görsel materyaller bulunuz.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.
➤ Fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan yardımcı malzemeleri araştırınız.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.
➤ Yardımcı malzemelerle ilgili görsel materyaller bulunuz.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.
➤ Topladığınız bilgi ve dokümanları dosya haline getiriniz.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Giyim eşyası yapımında veya döşemecilikte kullanılan dokumaların genel adına ..... denilmektedir.
2. Kumaşlar yapımında kullanılan ..... göre gruplara ayrılmaktadır.
3. Oyuncak yapımında hemen hemen ..... kumaş kullanılmaktadır.
4. Yün, keten, kenevir, ipek, pamuk gibi tekstil maddelerinin bükülmüş ve çekilmiş haline ..... denir.
5. Fonksiyonel oyuncak yapımında ana ve yardımcı malzeme belirlerken oyuncağın ..... dikkat edilmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda aydınlık temiz bir ortamda tekniğe ve modele uygun olarak fonksiyonel oyuncak kalıbı çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Fonksiyonel oyuncakın kullanıldığı yerleri araştırınız.
- Fonksiyonel oyuncak modelleri ile ilgili resim ve broşürler bulunuz.
- Hazırladığınız raporu ve çalışmalarını sınıfinıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

3. FONKSİYONEL OYUNCAK KALIBI

3.1. Modele Uygun Oyuncak Kalıbı Çizim İşlemleri

Oyuncak kalıpları çizim işlemleri üç şekilde yapılmaktadır. Bunlar ölçerek, bakarak ve hazır oyuncak kalıplarından oyuncak kalıbı çizim işlemleridir.

- **Ölçerek oyuncak kalıbı çizme**, hazır oyuncaklardan kalıp elde etme tekniğidir. Oyuncakın beden kısmına mulâj kâğıdı yerleştirilir ve ara ara iğnelenir. Kâğıt gerekli yerlerinden çitlatılarak, oyuncakın yüzeyini sarması sağlanır. Bedendeki dikiş yerlerinden kâğıt üzerine noktalar halinde işaret alınır. Kâğıt oyuncak üzerinden çıkartılır, üzerindeki noktalar birleştirilerek beden kalıbı çizilir ve kesilir. Aynı işlemler uygulanarak oyuncakın diğer kısımlarının da (baş, bacak, kulak, kuyruk vb.) kalıpları çıkarılır. Elde edilen kalıplar oyuncak üzerinde kontrol edilir. Kalıpların üzerine oyuncakın kısımları ve kaçar adet olacağı yazılır. Birleştirme noktaları, düz iplik yönü ve kumaş katı olan yerleri belirtilir. Modele uygunluğu kontrol edilir.
- **Bakarak oyuncak kalıbı elde etme**, resim veya fotoğraflardan kalıp elde etme yoludur. Kalıbı çıkarılacak oyuncakın resmi incelenir. Resmin önden ve yandan görünüşü dış hatları ile kâğıt üzerine istenilen ölçülerde çizilir. Genişlik verilmesi gereken kısımlar için ara parçası yeri tespit edilir ve kalıbı çizilir. Çizilen kalıplar kesilir. Kalıpların üzerine oyuncakın kısımları ve kaçar adet olacağı yazılır. Birleştirme noktaları, düz iplik yönü ile kumaş katı olacak yerler belirtilir. Hazırlanan kalıplar, mulâj kâğıdına çizilir ve kalıpların modele uygunluğu kontrol edilir.

- **Kitap ve dergilerdeki oyuncak kalıplarını kullanarak kalıp elde etme** yönteminde oyuncak kalıbı ilk olarak mulâj kâğıdına çizilir ve kalıp istenilen oranda büyütülür. Daha sonra mulâj kâğıdındaki kalıp kartona çizilir ve kesilir.

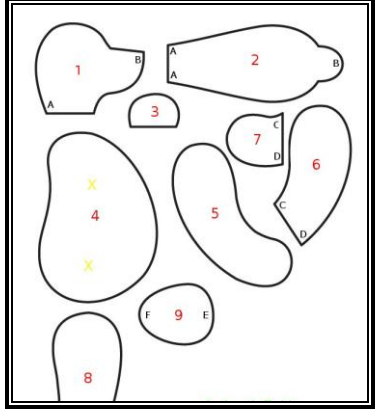

Her üç teknikte mulâj kâğıdına çizilerek hazırlanan kalıplar, modele uygunsuzsa kartona çizilir ve kesilir. Böylece oyuncak kalıbı hazırlanmış olur

3.2. Dikiş Payları, Gerekli Yazı ve İşaretler

Oyuncak kalıpları üzerine dikiş payları, gerekli yazı ve işaretler konmazsa kalıplar birbirine karışır ve sağlıklı sonuç alınmaz. Hazırlanan oyuncak kalıbının üzerine oyuncağın kısımları ve kaçar adet olacağı yazılır. Düz iplik yönü ve kumaş katı olacak kısımlar işaretlenir. Ne kadar dikiş payı verilecekse belirtilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak oyuncak kalıbı hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıp çıkarmak için malzemelerinizi hazırlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kurşun kalem, cetvel, mulâj kâğıdı, resim kartonu, silgi, kalemıraş
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kitap ve dergilerden bulduğunuz oyuncak kalıbını mulâj kâğıdına çiziniz. ➤ Çizgilerinizin aynı incelikte olmasına özen gösteriniz. ➤ Çizimlerde ince uçlu kurşun kalem kullanınız. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıbın üzerindeki işaretleri kâğıda geçiriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıbın üzerinde bulunan bütün çizgileri ve işaretleri kaydırmadan eksiksiz geçirmeye özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mulâj kâğıdına çizdiğiniz kalıbı keserek çıkarınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çizgilerin üzerinden kesmeye özen gösteriniz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıbın modele uygunluğunu kontrol ediniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mulâj kâğıdındaki kalıp modele uygunsa kalıbı kartona çiziniz. ➤ Çizgilerinizin aynı incelikte olmasına özen gösteriniz. ➤ Çizimlerde ince uçlu kurşun kalem kullanınız. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kartona çizdiğiniz kalıbı keserek çıkarınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çizgilerin üzerinden kesmeye özen gösteriniz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. .... oyuncak kalıbı çizme, hazır oyuncaklardan kalıp elde etme tekniğidir.
2. Oyunağın beden kısmına ..... kâğıdı yerleştirilir ve ara ara iğnelenir.
3. Her üç teknikte mulâj kâğıdına çizilerek hazırlanan kalıplar, modele uygunsu ..... çizilir ve kesilir.
4. Kalıpların üzerine oyunağın ..... ve kaçır adet olacağı yazılır.
5. Genişlik verilmesi gereken kısımlar için ..... parçası yeri tespit edilir ve kalıbı çizilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda aydınlık temiz bir ortamda tekniğe ve modele uygun olarak fonksiyonel oyuncak kesim işlemlerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Fonksiyonel oyuncakın kullanıldığı yerleri araştırınız.
- Fonksiyonel oyuncak modelleri ile ilgili resim ve broşürler bulunuz.
- Hazırladığınız raporu ve çalışmalarını, sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

4. FONKSİYONEL OYUNCAK KESİMİ

4.1. Kumaş ve Malzeme Kontrolü

Fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan kumaş ve diğer malzemelerin oyuncak modeline uygun olması gerekir. Kumaşın renginin ve türünün diğer kullanılacak malzemelerle uyumlu olması gerekir. Kullanılan malzemelerin çocuğa zarar vermeyecek yapıda ve özellikte olması gerekir.

4.2. Fonksiyonel Oyuncak Kesim İşlemleri

Oyuncak kesim işlemleri iki aşamadan oluşur:

- Kumaşı kesime hazırlama işlemleri
- Kalıbı kumaşa yerleştirme ve kesim işlemleri

4.2.1. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri

Oyuncak yapımında kullanılacak kumaşın cinsinin ve renginin oyuncak türüne uygun olması gerekir. Kumaşın dokumasında bozukluk veya eğrilik olmamalıdır. En ve boy ipliğine dikkat edilmelidir. Kumaş kirliyse temizlenmeli, kenarlarında eğrilikler varsa düzeltilmelidir.

4.2.2. Kalıpları Kumaşa Yerleştirme ve Kesim İşlemleri

Oyuncak kalıbını kumaşın düz ipliğine yerleştirmek gerekir. Bu işlem sonucun başarılı olmasını sağlar. Kalıplar kumaşa uygun biçimde yerleştirilmezse, oyuncakın dikişi ve

doldurulması güçleşir. Ancak yuvarlaklık verilmek istenen kısımlarda kumaşın özelliğine göre ara parçaları vereve yerleştirilir. Oyuncak kalıbını kumaşa yerleştirirken kumaşın desen ve tüy yönüne dikkat edilmelidir. Uygun dikiş payları verilerek kalıp kesilmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak fonksiyonel oyuncak kesimi ile ilgili dosya hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Oyuncak yapımında kullanılan kumaşların kontrol işlemlerini araştırınız.	➤ Basılı kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Sanal ortamdan faydalanabilirsiniz.
➤ Oyuncak yapımında kullanılan diğer malzemelerin kontrol işlemlerini araştırınız.	
➤ Kumaşı kesime hazırlama işlemlerini araştırınız.	
➤ Kalıpları kumaşa yerleştirme işlem basamaklarını araştırınız.	
➤ Kumaşa çizilen kalıpları keserken dikkat edilecek noktaları araştırınız.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) Fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılan kumaş ve diğer malzemelerin, oyuncuğun modeline uygun olması gerekir.
2. ( ) Kullanılan malzemelerin çocuğa zarar vermeyecek yapıda ve özellikte olması gerekir.
3. ( ) Oyuncak kalıbını kumaşa yerleştirirken kumaşın desen ve tüy yönüne dikkat edilmelidir.
4. ( ) Oyuncak kalıbını kumaşın verev ipliğine yerleştirmek gerekir.
5. ( ) Kumaşın renginin ve türünün diğer kullanılacak malzemelerle uyumlu olmasına gerek yoktur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda aydınlık ve temiz bir ortamda tekniğe ve modele uygun olarak fonksiyonel oyuncak dikebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Fonksiyonel oyuncak dikim işlemlerini araştırınız.
- Fonksiyonel oyuncak son kontrol işlemlerini araştırınız.
- Hazırladığınız raporu ve çalışmalarını sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

5. FONKSİYONEL OYUNCAK DİKİMİ

5.1. Fonksiyonel Oyuncak Dikim İşlemleri

Fonksiyonel oyuncak dikiminde kullanılan malzemelerin çeşidine göre iki şekilde dikim işlemi uygulanır:

- Makine dikişi ile birleştirme
- El dikişi ile birleştirme

Kesilerek dikime hazırlanan oyuncak parçaları önce teyel yapılarak birleştirilir ve parçaların doğruluğu kontrol edilir. Daha sonra oyuncanın özelliğine göre parçalar elde veya makinede dikilir. Oyuncak parçalarının doldurulabilmesi için uygun bir yerinden boşluk bırakılır.

5.2. Oyuncanın Doldurulması

Oyuncak başlıca şu maddelerle doldurulur:

- Pamuk
- Talaş
- Sünger artıkları
- Sentetik elyaf
- Kumaş artıkları

Oyuncanın önce gövdesi, sonra baş, kol ve bacakları doldurulur. Doldurulan kısımlar dikilerek kapatılır. Gövdeyle baş, kol ve bacaklar birleştirilir. Oyuncanın model özelliğine uygun olarak doldurulmasına dikkat edilmelidir.

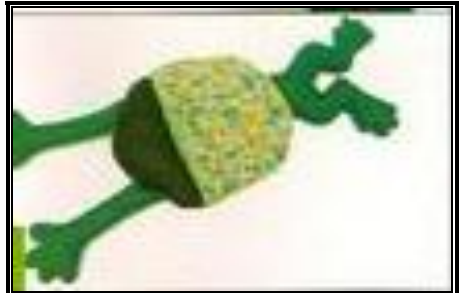
5.3. Fonksiyonel Oyuncak Son Kontrol İşlemleri

Oyuncağın özelliğine göre süs malzemesi seçilir. Yüz süslemesi için çeşitli pul ve boncuklar, düğmeler ve hazır gözler kullanılabilir. Süsleme işlemi bittikten sonra ürünün son kontrol işlemleri yani kalite kontrolü yapılır. Kalite kontrol yapılırken şu hususlara dikkat edilir:

- Oyuncağın istenilen ölçülerde olup olmadığının kontrolü
- Oyuncak üzerinde dikim işlemi sırasında oluşan lekeleri giderme
- Oyuncağın dikiş düzgünlüğünün kontrolü
- Oyuncağın model özelliğine uygun doldurulup doldurulmadığının kontrolü
- Oyuncak yapımında kullanılan malzemenin oyuncak çeşidine uygun olup olmadığını kontrol etme

<p>➤ Gövdeye geçirilecek olan renkli kumaşı yerleştiriniz ve dikişiniz.</p>	
<p>➤ Ayakları vücuda yerleştiriniz.</p>	
<p>➤ Ayakları vücuda dikerek birleştiriniz.</p>	
<p>➤ Kolları vücuda dikerek birleştiriniz.</p>	

<p>Kurbağanın bacaklarını doldurunuz.</p>	
<p>➤ Doldurmak için bıraktığımız boşluğu elde dikerek işlemi bitiriniz.</p>	
<p>➤ Oyunağın kollarını doldurunuz.</p>	
<p>➤ Doldurmak için bıraktığımız boşluğu elde dikerek işlemi bitiriniz.</p>	

- Beyaz kumaştan yuvarlak kesiniz.
- Siyah kumaştan da beyaz kumaşa oranla daha küçük bir kumaş kesiniz.
- Siyah yuvarlağı beyaz yuvarlağın üzerine dikerek monte ediniz.
- Gözleri, vücuda monte ediniz.
- Oyunağınızın son kontrol işlemlerini yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Fonksiyonel oyuncak dikiminde kullanılan malzemelerin çeşidine göre ..... şekilde dikim işlemi uygulanır.
2. Kesilerek dikime hazırlanan oyuncak parçaları önce ..... yapılarak birleştirilir ve doğruluğu kontrol edilir.
3. Kalite kontrol yapılırken oyuncağın ..... özelliğine uygun doldurulup doldurulmadığı kontrol edilmelidir.
4. Kalite kontrol yapılırken oyuncak üzerinde dikim işlemi sırasında oluşan ..... giderilmelidir.
5. Oyuncak parçalarının doldurulabilmesi için uygun bir yerinden ..... bırakılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. ( ) Fonksiyonel oyuncak, yetişkinler tarafından kullanılan aletlerin küçültülmüş modellerine denir.
2. ( ) Oyuncakların parçaları ve aksamları, mekanik sağlamlığa sahip olmalı ve fiziksel yaralanmaya neden olabilecek kırılma ve eğilme olmadan, kullanım esnasında meydana gelebilecek zorlamalara karşı dayanıklı olmalıdır.
3. ( ) Fonksiyonel oyuncak yapımında ana ve yardımcı malzeme belirlerken dikkat edilecek hususlardan biri de çocuğun yaşıdır.
4. ( ) Yünlü kumaşlar fonksiyonel oyuncak yapımında kullanılmaz.
5. ( ) Ölçerek oyuncak kalıbı çizme, resim veya fotoğraflardan kalıp elde etme yoludur.
6. ( ) Oyuncak kalıpları üzerine dikiş payları, gerekli yazı ve işaretler konmazsa kalıplar birbirine karışır ve sağlıklı sonuç alınmaz.
7. ( ) Oyuncak kalıbını kumaşa yerleştirdikten sonra kesim işlemi sırasında dikiş payları verilmeden kalıp kesilmelidir.
8. ( ) Oyuncakın önce baş, kol ve bacakları sonra gövdesi doldurulur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	oyuncak
2	Osmanlı
3	dayanıklı
4	Mısırlılara
5	Eğitici

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	kumaş
2	Ham maddeye
3	her türlü
4	iplik
5	modeli

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	ölçerek
2	mulaj
3	kartona
4	kisimları
5	ara

ÖĞRENME FAALİYETİ- 4'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Doğru
4	Yanlış
5	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ- 5'İN CEVAP ANAHTARI

1	iki
2	teyel
3	model
4	lekeler
5	boşluk

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Doğru
4	Yanlış
5	Yanlış
6	Doğru
7	Yanlış
8	Yanlış

KAYNAKÇA

- Oyuncak ve Turistik Biblio-Milli Eğitim Basımevi